

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Etyczne wyzwania socjologii - ćwiczenia (Ćw. audytoryjne), PG_00176574						
Kierunek studiów	Socjologia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2026/2027		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	1		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	2		Liczba punktów ECTS		2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Socjologii -> Zakład Teorii Socjologicznej i Metodologii Badań Społecznych						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Wojciech Zieliński				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	30.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		0.0		20.0	50
Cel przedmiotu	Kształtowanie umiejętności: (a) rozumienia aksjologicznych problemów współczesnej nauki i jej społecznych funkcji, (b) dostrzegania etycznych problemów zawodu, (c) rozumienia społecznej odpowiedzialności socjologa-badacza i analityka, (d) dostrzegania kwestii etycznych rozstrzyganych w oparciu o aksjologiczny consensus profesji.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[SOCL3_K05] Jest przygotowany by myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy.	Student jest zdolny do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy, uwzględniając etyczne konsekwencje podejmowanych działań badawczych.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[SOCL3_K04] Jest gotów uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności.	Student jest gotów do ciągłego doskonalenia swojej wiedzy i umiejętności w zakresie etyki badań społecznych, w celu podnoszenia jakości prowadzonych badań.	[SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[SOCL3_K02] Jest gotów trafnie rozpoznawać i rozstrzygać dylematy związane z wykonywaniem zawodu.	Student jest gotowy do trafnego rozpoznawania i rozstrzygania dylematów etycznych w kontekście zawodowym, w tym konfliktów interesów i manipulacji danymi.	[SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[SOCL3_K01] Jest gotów do odpowiedniego określania priorytetów przy realizacji określonego zadania.	Student jest gotowy do określenia priorytetów etycznych podczas realizacji projektów badawczych, uwzględniając zasady neutralności i zaangażowania.	[SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[SOCL3_U07] Potrafi analizować zaproponowane rozwiązania konkretnego problemu z dziedziny socjologii i podejmuje decyzje co do odpowiednich rozstrzygnięć.	Student potrafi ocenić etyczne aspekty proponowanych rozwiązań problemów badawczych, w tym wpływ badań na społeczeństwo i jednostki.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[SOCL3_U06] Potrafi wykorzystywać zdobytą wiedzę socjologiczną do rozstrzygania dylematów pojawiających się w pracy zawodowej.	Student potrafi podejmować decyzje etyczne w kontekście różnych ról socjologa, uwzględniając zasady odpowiedzialności naukowej.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[SOCL3_U05] Potrafi stosować normy i reguły prawne, zawodowe i etyczne przy rozwiązywaniu konkretnego zadania z dziedziny socjologii.	Student potrafi zastosować wiedzę o normach etycznych, prawnych i obyczajowych do rozwiązywania konkretnych problemów w pracy zawodowej socjologa.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[SOCL3_W07] Ma zaawansowaną wiedzę o etycznych i obyczajowych normach życia społecznego oraz o normach prawnych i organizacyjnych regulujących życie społeczne, zna i rozumie procesy ich wprowadzania i zmian.	Ma zaawansowaną wiedzę o etycznych i obyczajowych normach życia społecznego oraz o normach prawnych i organizacyjnych regulujących życie społeczne, zna i rozumie procesy ich wprowadzania i zmian.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja

Treści przedmiotu	Pojęcie i problematyka etyki Wartości(owanie) w życiu i w nauce Nauka jako wytwór niekonieczny Podmiotowość moralna badacza Credo krytycznego racjonalizmu Wielość ról socjologa Postulaty odpowiedzialności naukowej Etyczne aspekty badań społecznych Kodeksy etyki zawodowej Polityczne aspekty badań społecznych Pokusy inżynierii społecznej Neutralność i zaangażowanie (w) socjologii Poprzez wiedzę ku mądrości działania		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Promocja na drugi semestr studiów.		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Świadomy i aktywny udział w zajęciach, omówienie wybranej lektury.	51.0%	100.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur Babbie E.R., Badania społeczne w praktyce Elias N., Zaangażowanie i neutralność Hołówka J., Etyka w działaniu Mills Ch.W., Wyobraźnia socjologiczna Nowak S., Metodologia badań społecznych Ossowska M., Normy moralne. Próba systematyzacji Ossowski S., O osobliwościach nauk społecznych Popper K.R., Nędzia historycyzmu Znaniński F., Społeczne role uczonych		

	Uzupełniająca lista lektur	Babbie E.R., Podstawy badań społecznych Brandt R.B., Etyka. Zagadnienia etyki normatywnej i metaetyki Dylus A., Problematyka etyki nauki u przedstawicieli szkoły lwowsko-warszawskiej Dyoniziak R., Sondaże a manipulowanie społeczeństwem Etyczne aspekty badań społecznych, red. K. Zamiara Etyka zawodowa ludzi nauki, red. J. Goćkowski, K. Pigoń Kapralski S., Wartości a poznanie socjologiczne Wątroba W., Socjologia i fallibilizm Zieliński W., Status etyki w kulturze ponowoczesnej. Analiza propozycji Zygmunta Baumana
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Czy należy słuchać autorytetów? Czy wiedza i moralność wykluczają się? Czy można ustawą kształtować moralność? Dlaczego wśród socjologów trudno o konsensus w sprawie tego, które problemy badawcze należy uznać za priorytetowe?	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.